

[opis]

Książka zawiera zrealizowane za pomocą studium indywidualnych przypadków opisy twórczej pracy dydaktycznej trzynastu polskich nauczycieli akademickich, którzy przynajmniej od pięciu lat wdrażają i popularyzują w procesie kształcenia nowe koncepcje/strategie/metody/techniki/narzędzia kształcenia/sposoby oceniania studentów itp. Badania nad twórczą pracą dydaktyczną nauczycieli akademickich przeprowadzone zostały z wykorzystaniem mało znanego w Polsce podejścia teoretyczno-metodologicznego *The Evolving Systems Approach to Creative Work* Howarda E. Grubera. Oprócz nakreślenia indywidualnych obrazów twórczej pracy dydaktycznej wykładowców przeprowadzona została także ich analiza przekrojowa pozwalająca dostrzec i scharakteryzować prawidłowości łączące poszczególne przypadki. Czytelnik ma więc szansę poznać doświadczenia inspirujące i stymulujące nauczycieli do twórczych działań, trudności towarzyszące im w pracy, sposób jej organizacji, doświadczenia związane z wymyślaniem i wdrażaniem innowacji, formy aktywności, w które angażują się nauczyciele a także wyróżniki kreowanych przez nich warsztatów pracy dydaktycznej oraz specyfikę i charakterystykę proponowanych rozwiązań dydaktycznych.

[rec]

Prof. zw. dr hab. Krzysztof J. Szmidt, Wydział Nauk o Wychowaniu UŁ, Katedra Edukacji Artystycznej i Pedagogiki Twórczości:

*Książka dr Zofii Okraj jest bardzo starannym, wnikliwym i nowatorskim studium teoretyczno-empirycznym, wykorzystującym po raz pierwszy w pedagogice polskiej podejście badawcze słynnego, nie żyjącego już psychologa amerykańskiego, ucznia Jeana Piageta, Howarda Grubera. Podejście to określane jako *Evolving Systems Approach to Creative Work* stosowane jest do badań pracy twórczej wybitnych uczonych, artystów czy nowatorów społecznych, w tym przypadku zostało zastosowane przez Autorkę do badań twórczości dydaktycznej nauczycieli akademickich. Diagnostując niuanse twórczej pracy dydaktycznej wybitnych nauczycieli akademickich z różnych uczelni polskich, Autorka dociekała, co czyni ich pracę innowacyjną, efektywną i tak odmienną od znanych nam z auli uniwersyteckich nudy i dydaktycznej sztampy. Zastosowanie pogłębionych studiów przypadków pozwoliło nie tylko poddać teorię Howarda Grubera empirycznej weryfikacji, lecz uzupełnić ją twórczo o nowe, autorskie elementy oraz sformułować bardzo przydatne każdemu nauczycielowi akademickiemu – zarówno nowicjuszowi, jak i mistrzowi – heurystyczne zasady i wskazówki do ulepszenia własnej pracy ze studentami żyjącymi w nowym tysiącleciu. „Uczyć inaczej”, „uczyć poza schematem”, „uczyć bez szablonu” – oto hasła tej nowej dydaktyki szkoły wyższej.*

[spis]

Podziękowania

Wstęp

Rozdział 1. Twórcza praca w teorii The Evolving Systems Approach to Creative Work

- 1.1. Istota i kryteria twórczej pracy w systemowej teorii H.E. Grubera
- 1.2. Uwarunkowania twórczej pracy w perspektywie teorii H.E. Grubera
- 1.3. Innowacje jako efekt twórczej pracy

Rozdział 2. Specyfika twórczej pracy pedagogicznej w szkole wyższej

- 2.1. Obszary twórczej pracy nauczyciela akademickiego
- 2.2. Specyfika i czynniki twórczej pracy pedagogicznej
- 2.3. Wyniki twórczej pracy pedagogicznej

Rozdział 3. Procedura badań własnych w kontekście podejścia teoretyczno-metodologicznego H.E. Grubera

- 3.1. Badanie twórczej pracy w perspektywie paradygmatu konstruktywistycznego
- 3.2. Podejście fenomenologiczno-krytyczne
- 3.3. Studium przypadku w poznawaniu doświadczeń osób wykonujących twórczą pracę
- 3.4. Cel badań
- 3.5. Problemy badawcze
- 3.6. Metody i techniki badań
- 3.7. Dobór osób do badań
- 3.8. Harmonogram badań
- 3.9. Model analizy i interpretacji badań

Rozdział 4. Twórcza praca dydaktyczna w doświadczeniach badanych nauczycieli akademickich – obrazy indywidualne

- 4.1. Nakładanie się na siebie inspirujących wpływów oraz aktywne przechodzenie między rolami w pracy dydaktycznej z dramą dr Kamili Witerskiej
- 4.2. Zbudowane na teorii uczenia się twórcze wykorzystywanie różnych inspiracji, humoru i absurdu w motywowaniu studentów do nauki i projektowaniu gier dydaktycznych przez dr. Wojciecha Glaca
- 4.3. Nasycone pedagogiką zabawy równoległe aktywizowanie studentów i seniorów w pracy dydaktycznej i środowiskowej dr Zofii Zaorskiej
- 4.4. Inspirowane twórczością, biografistyką i sztuką refleksyjne odchodzenie od schematu w budowaniu modelu zajęć z odniesieniami autobiograficznymi przez Kamilę Lasocińską
- 4.5. Pasja poszukiwania i odkrywania oraz eksperymentowanie z różnymi metodami i myśleniem wizualnym w „nauczeństwie” dr. hab. Stanisława Czachorowskiego
- 4.6. Progresywne przejścia między rolami, systemowa perspektywa wdrożeń i oscylowanie między satysfakcją a frustracją w pracy dydaktycznej z wykorzystaniem LARP-ów dr. Michała Mochockiego
- 4.7. Wieloaspektowa afirmacja pytań, niedyrektywność oraz łączenie wpływów z różnych metod w warsztatach z dociekań filozoficznych prof. dr hab. Aldony Pobjewskiej
- 4.8. Pasja programowania kursów i wykorzystywanie narzędzi e-learningowych w pracy dydaktycznej dr. Michała Kuciapskiego
- 4.9. Zanurzone w inspirującym otoczeniu satysfakcjonujące pobudzanie studentów do twórczego myślenia w pracy dydaktycznej z wykorzystaniem case study dr Magdaleny Markiewicz
- 4.10. Zabieranie studentów w refleksyjną podróż w głąb siebie i prowokowanie ich do kreatywności

podczas warsztatów twórczych prof. dr. hab. Eugeniusza Józefowskiego

4.11. Refleksyjne i twórcze przetwarzanie inspiracji i budowanie z nich własnych koncepcji i rozwiązań w pracy dydaktycznej prof. dr. hab. Stanisława Dylaka

Rozdział 5. Uwarunkowania twórczej pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich – ujęcie przekrojowe

5.1. Elementy i właściwości warsztatu twórczej pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich

5.2. Rozwój warsztatu twórczej pracy dydaktycznej badanych nauczycieli akademickich

5.3. Specyfika, rodzaje i ewolucja rozwiązań dydaktycznych proponowanych przez badanych nauczycieli

5.4. Przekuwanie inspiracji z różnych źródeł w działania oraz przemyślenie rozwiązań dydaktycznych w procesie ich wymyślenia i wdrażania

5.5. Samonapędzający się mechanizm: pasja, przyjemność i satysfakcja w doświadczeniach stymulujących nauczycieli akademickich do twórczej pracy dydaktycznej

5.6. Poszukiwanie alternatywnych rozwiązań i działania mimo krytyki i frustracji w pokonywaniu trudności towarzyszących twórczej pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich

5.7. Splot aktywności związanych z wdrażaniem i propagowaniem wprowadzanych rozwiązań dydaktycznych przez nauczycieli akademickich

5.8. Powinieniem/chcę/działam – organizacja czasu w twórczej pracy i życiu nauczycieli akademickich

Rozdział 6. Od teorii H.E. Grubera do własnej propozycji systemowego modelu twórczej pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich. Dyskusja dotycząca wyników badań

Zakończenie

Bibliografia